

Kontráné Hegybíró Edit és Kormos Judit (szerk.): A nyelvtanuló (Sikerek, módszerek, stratégiák). OKKER Kiadó, 2004. 198 p.

A nyelvtanítás – nyelvtanulás folyamatának számos összetevője van, ezek közül a legfontosabb maga a nyelvtanuló. A nyelvtanár csak akkor tud jól tananyagot választani és akkor tudja megfelelő módon közvetíteni, átadni az anyagot, ha alkalmazkodik a nyelvtanulóhoz. Mindez úgy lehetséges, ha jól ismeri a diákját. Ehhez nyújthat kapaszkodót az OKKER Kiadó gondozásában 2004-ben megjelent Kontráné Hegybíró Edit és Kormos Judit szerkesztette *A nyelvtanuló* című tanulmánykötet. A nyelvtanítás módszertanával foglalkozó művek után ezekben a tanulmányokban végre a nyelvtanuló a főszereplő.

A kötetet bemutató bevezetőt Kontráné Hegybíró Edit írása követi. A témához kapcsolódó szakirodalmat összefoglalva sorra veszi azokat a legfontosabb tényezőket, melyekből a tanulók különbözősége eredhet: kor, nyelvérzék, motiváció, egyéni személyiségjegyek, nyelvi szorongás, tanulási stílusok, tanulási stratégiák. A nyelvtanulók számára is hasznos olvasmány lehet, mert némi önvizsgálattal saját „típusuk” előnyeit, hátrányait számba véve választhatják meg vagy módosíthatják tanulási technikájukat, eszközeiket.

A második fejezetben Kormos Judit mutatja be az esettanulmányt mint műfajt. A szerző lényegre törően leírja az esettanulmány jellegzetességeit és a mögötte rejlő tudományfilozófiát. Nem feledkezik meg a gyakorlatiasabb kérdésekről sem, kitér arra is, hogy miről, milyen eszközökkel készíthető esettanulmány, illetve hogyan biztosítható a kutatás megbízhatósága és érvényessége. Különösen ajánlható ez a tanulmány jövőző nyelvtanároknak, valamint módszertani szakembereknek.

A kötet törzsrészét nyolc esettanulmány adja. Az elsőben Sillár Barbara egy sikeres nyelvtanuló tanulási stratégiáival ismerteti meg az olvasót. Albert Ágnes írásából arra láthatunk példát, hogy mi állhat a sikertelenség hátterében. Edwards Melinda egy amerikai fiatalember magyartanulásának sikertörténetét dolgozta fel. Sok más tanulás mellett tanulmányát így fejezte be: „A továbbiakban mindenképpen hasznos lenne különböző anyanyelvű és célnyelvű résztvevőkkel készíteni esettanulmányokat, hogy ezáltal behatóbban megismerjük tanulási stratégiájukat és nyelvelsajátításuk hátterét”. A következő tanulmányban Kontráné Hegybíró Edit gimnazisták nyelvtanulási stratégiáit vizsgálja, majd Kormos Judit és Lukóczy Orsolya az angolul tanuló

magyar gimnazisták demotiváltságát tárja fel. Elgondolkodtató Piniel Katalinnak, az idegen nyelvi szorongással foglalkozó kutatása, illetve annak tanulságai. A két utolsó esettanulmány témája egy-egy speciális probléma: Ormos Eszter a diszlexiás, Kárpáti Dorottya pedig a siket tanuló nyelvtanulási nehézségeit mutatja be.

Valamennyi tanulmány készítője először bevezetésképpen röviden leírja az adott témához kapcsolódó nyelvpedagógiai kutatásokat, illetve ezek eredményeit. Ezt követően bemutatják az általuk alkalmazott vizsgálati módszer(ek)e)t. (A leggyakoribbak az interjú és a kérdőív.) Az „eset”, a vizsgálat részletes leírását a tanulságok levonása követi. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a szerzők célja nem az általánosítás. Az olvasónak magának kell eldöntenie, hogy mit tud hasznosítani a különböző esetek megismerése során. Minden tanulmány bőséges hivatkozási listával zárul, így az adott téma iránt részletesebben érdeklődőknek kész bibliográfia áll a rendelkezésére. Azok pedig, akik inkább a gyakorlati kipróbálást részesítik előnyben és saját csoportjaikban is hasznosítani szeretnék az esettanulmányok során használt vizsgálati eszközöket, a kérdőíveket, interjúkérdéseket megtalálhatják az egyes tanulmányok függelékeként.

A nyelvtanár szakos hallgatóknak szánt, fontosabb fogalmakat magyarázó záró fejezet előtt a szerkesztők ötlettára hasznos tanácsokat ad a nyelvtanároknak és a nyelvtanulóknak egyaránt, bizonyítva ezzel azt is, hogy a kötet nemcsak a nyelvtanulókról, hanem nekik is szól.

Maruszkai Judit

Puszkász és Puskás

Gondolatok a kultúra közvetíthetőségéről Milyen a magyar...? 50 hungarikum

Milyen a magyar...? 50 hungarikum. Főszerkesztő: Bori István. Szerkesztette: Kiss Noémi, Pongrácz Péter és Vaderna Gábor. A szócikkeket írta: Bakody Csilla, Berkes Katalin, Bori István, Csontos Nóra, Kiss Noémi, Mann Jolán, Masát Ádám, Nádor Orsolya, Parragh Szabolcs, Pongrácz Péter, Szentesi Adrienn és Vaderna Gábor. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2005. 146 oldal, 2000 Ft.

Amikor kiderül, hogy magyar vagyok, a külföldiek rendszerint egy szóval válaszolnak: Puszkász. Olykor azt is hozzátézik: Real Madrid. Hát bizony én szeretem a labdarúgást, s jól esik, hogy az emberek szerte a világon emlékeznek a legendás magyar futballistákra. De vajon ugyanarra emlékezünk? Ők a Real Madridot emlegetik, Puskás mellett Di Stefanót, én pedig szívesebben emlékszem az Aranycsapatra, a Kispestre, Puskás mellett Bozsikra. Ezt már jóval kevesebben ismerik. Ilyenkor mesélni kezdek erről: londoni 6:3, megvertük az angolokat idegenben (nekik persze otthon), sőt, utána Budapesten még jobban megvertük őket, s nem hallgatom el, hogy a világbajnokság döntőjét elveszítettük. A végén pedig kiderül, hogy én valami Puskást emlegetek, de ők csak Puszkásról hallottak.